

Een kazerne vol vernuft

Het ruikt er naar acrylverf en alles is nog nagelnieuw in de nieuwe brandweerkazerne aan de Aldlânsdyk in Leeuwarden. Dag en nacht verschil met het inmiddels gesloopte en donkere gebouw van bijna veertig jaar oud.

GERRIT JAN ALBERTS
FOTO'S SIEP VAN LINGEN

Een brandweerkazerne bouwen is heel iets anders dan bijvoorbeeld een school. Aan het woord is Dennis van Harten, teamleider materieel en huisvesting bij de brandweer en sinds 2009 betrokken bij de bouw van de nieuwe kazerne in Leeuwarden.

Het nieuwe, compact ogende, vierkante gebouw is van A tot Z op de dagelijkse praktijk toegesneden. Daarbij is het nog uiterst duurzaam ook. De bouwkosten bedroegen €6 miljoen.

In 2009 maakten Van Harten en architect Wilco Scheffer van BDG uit Zwolle samen met een ontwerpteam een zogeheten vlekkenplan met de looplijnen. Burgemeester Ferd Crone was bestuurlijk opdrachtgever.

Van Harten: „Scheffer wilde een gebouw met smool. De Aldlânsdyk met politie, brandweer en MCL noemt hij een zorgboulevard. Door weghalen van groen valt het gebouw nu ook goed op.”

Er moesten een stalling, slaapvertrekken en uitrukhal komen, een instructieruimte, restaurant, huiskamers, werkplaatsen, kantoren, magazijnen en sportvoorzieningen. Voor dat laatste ging men anders naar het Kalverdijkje.

De dertien slaapvertrekken zitten aan de noordkant richting Wielenpolle. Daar is het stil en koel. Over de Aldlânsdyk raast altijd verkeer. Daar zitten acht garagedeuren voor de eerstelijnsuitruk. Daarboven de kantoren.

De kazerne is duurzaam gebouwd. Er zitten tien aardwarmtebronnen van 70 meter diep onder, en er liggen zonnecellen en mos en sedum op het dak. Dat reduceert de regenwaterafvoer.

Het is een mooi ogend gebouw geworden maar volgens Van Harten was dat niet het uitgangspunt: „Liever lelijk en functioneel dan mooi en onwerkbaar. Daarom stond Scheffer open voor inbreng van de gebruikers.”

Zo is er nu een halve meter meer ruimte rond alle voertuigen. Dat be-

tekent zeker achteruit makkelijker manoeuvreren. De hoogwerker is vanwege zijn lengte de enige die een rondje rijdt.

Het gebouw herbergt zestien voertuigen: drie tankspuiten, een hoogwerker, een hulpverleningsvoertuig, twee ongevalen gevaarlijke stoffenwagens, een wagen voor waterongevallen, een voor de officier van dienst, een wagen adembescherming en zes personeel- en materiaalwagens.

De slangentoren uit 1976 is blijven staan. Dat was een wens van burgemeester Ferd Crone die het een markant punt in het stadsbeeld vindt. De toren met roodwitte blokken wordt al lang niet meer gebruikt voor het wassen en drogen van slangen. Daarvoor staat in de kazerne in Heerenveen een speciaal apparaat.

De slangentoren wordt nu gebruikt om het afhijzen van patiënten met de hoogwerker te trainen. Er is een nieuwe trainingsruimte tegenaan gebouwd. Daar wordt geoefend op het betreden van brandende panden. Met rookpotten en flikkerlicht, want stoken mag niet.

Rondom de garage ligt een grote plaat asfalt. Makkelijk voor het opruimen van splinters en onderdelen die achterblijven na het openknippen en slijpen van autowrakken. Dat was met de klinkers een hels karwei.

De sportzaal in de nieuwe kazerne is een verhaal op zich. Die lijkt te zweven tussen begane grond en eerste verdieping. Vanuit alle ruimtes rondom is er zicht op. Van Harten: „In de oude kazerne zag je helemaal niks van wat er om je heen gebeurde.”

De oude gebouwen waren langgerekt. Het nieuwe is in het vierkant gebouwd. Alle ruimtes sluiten op elkaar aan. Personeel dat overdag in de kantoorruimtes boven zit, kan via trappen direct naar de uitrukhal.

Dat geldt ook voor de mensen die een 24-uursdienst draaien en 's nachts op de kazerne slapen. Vanuit hun slaapkamers zijn ze langs een andere trap net zo snel bij de voertuigen.

Bij de Leeuwarder brandweer zijn 66 mensen in vaste dienst. Post Noord in Bilgaard heeft een kleine 30 vrijwilligers. Er wordt gewerkt met drie ploegen van dertien mensen. Vierentwintig uur op betekent achttienveertig uur af. Dus wie maandags werkt, hoeft pas donderdags weer. Andere medewerkers draaien dagdiensten en rukken uit. Vrijwilligers werken ook 's avonds, 's nachts en in de weekenden.

Voor branden in de binnenstad rukken altijd twee autospuiten en een redvoertuig uit. Voor andere niet. Die in het centrum moeten van twee kanten worden aangereden. Vanaf de hoofdpst aan de Aldlânsdyk en vanuit Post Noord.

Er komt nu niet zo snel iemand klem te zitten tussen de deurposten en de wagens

Het gebouw heeft voor de uitrukken dertien deuren. Acht voor eerste- en vijf voor tweedelijnsvoertuigen. Die opent de chauffeur met een afstandsbediening, maar de laatste die instapt doet de deur weer dicht. Van Harten: „De deuren moeten dicht. Bij een nachtelijke uitruk is hier niemand en willen we natuurlijk geen vreemden in huis.”

De deuren zijn een halve meter breder en er is nu meer ruimte tussen de voertuigen. Dat heeft de veiligheid flink verbeterd. Er komt nu niet zo snel iemand klem te zitten tussen de deurposten en de wagens.

Zo zit het hele gebouw vol vernuft. Van hightech tot simpele oplossingen als stootranden in de transportgang waar goederen per rolcontainers verplaatst worden.

De eigen werkplaats beschikt over een smeerpomp. Eerstelijns onderhoud aan de wagens doet men zelf. Daarvoor moeten cabine en ladderpakket gekanteld kunnen worden. Vandaar de grote hoogte.

In de van onder tot boven betegelde herbepakingsruimte komen de voertuigen terug na een uitruk. Alles wordt daar vervangen. Van de slangen en de ademluchtflenzen tot en met lege zaklampen. Bovendien worden de wagens hier schoongespoten.

De kazerne heeft vier ruimtes om het ademluchtstelsel met de maskers in te nemen, uitgebreid te reinigen, te drogen, opnieuw te vullen, af te regelen, te testen en klaar voor gebruik terug te zetten. Leeuwarden doet dit ook voor Boarnsterhim. In een 6 literflens kan 1800 liter lucht worden samengeperst. Daar kan een gemiddelde brandweerman zo'n twintig minuten mee uit de voeten.

Kortom: de Leeuwarder brandweer is met deze hypermoderne accommodatie helemaal klaar voor de toekomst. En die speelse strepen op de gevels? „Dat zijn de reflectiestrepen op brandweerpakken. Ideeetje van architect Scheffer toen hij daar zelf eens met de flitsers een foto van maakte”, zegt Van Harten lachend. Vrijdagavond wordt de kazerne officieel geopend, zaterdag is iedereen welkom tijdens de open dag van de brandweer.

Aan de maaltijd in de kantine.

De slangentoren en oefenruimte.

De decontaminatiebak en een materieel- en personeelsbus klaar voor gebruik.

Helmen en uitrukpakken zijn netjes geordend.

De nieuwe brandweerkazerne telt in totaal dertien uitrijdeuren. Hier het aanzicht van de acht deuren voor de eerstelijnsuitruk. Die zijn zo breed dat er veel ruimte zit tussen de geparkeerde voertuigen, wat de veiligheid van het personeel ten goede komt.

Arjen Ronner test een ademluchtmasker.

Gasdichte pakken.

De techniek achterin tankspuitwagen twee (TS2).

Duikpakken.

De helm van Van Harten is een keer te heet geweest.